

V R T E C

Izhaja
1. dne
vsacega
meseca
na celej
póli in
stoji za
vse leto
2 gl.
80 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
av. vr.

Naroč-
nina se
naprej
plačuje
in po-
šilja u-
redništ-
vu v
Lingar-
jevih
ulicah
biš. št. 1
v Ljub-
ljani.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. II.

V Ljubljani 1. novembra 1879.

Leto IX.

Dobrih sirot Bog ne zapusti.

I.

Idite z mano, ljubi otroci, v sobo, kjer se vam odprè prežalosten prizor. Tu na ubožnej postelji leži bolna žena, katerej se že na licu vidi, da je mnogo pretrpela v svojem življenji, a njeno slabo teló, upadli oči in blede lice kažejo, da bode njenemu trpljenju skoraj za zmirom konec. Kraj postelje sloni majheno, sedemletno dekletce, ki s slabima ročicama objema in z gorkimi solzami obliva preljubo mater. Brleča luč v svetilnici na mizi le slabo razsvetljuje ubožno sobo, ter dela ta prizor še mnogo bridkéjši in žalostnejši. Grobna tišina vlada v sobi, ter te spominja, da se je zares že približal smrtni angel, ki popelje ubogo ženo v boljše, večno življenje. Zdajci prekine to sveto tišino obupni glas uboze dekletce: „Mati, mati, ne pustite me same na svetu!“ Takó je zavpilo ubožno dekletce z žalostnim glasom, ki bi moral vsako, tudi najtrje človeško srcé presuniti in mu solzé iz oči privabiti. Mati pri teh besedah milo pogleda svojo hčerko in jo začne tolažiti, rekoč: „Ne jokaj se, ljuba moja Anička, tvoja mati te ne zapusti. Ako dobri Bog želi, da se preselim k njemu, vendar bo tvoja skrbna mati še zmirom molila za tebe, svojo dobro hčerko. Smrt naju ne bo razločila za večno; na ónem svetu se zopet najdeve in to takó, da naju nihče več ne bode mogel ločiti. Ali dobro si zapómni, ljubo moje dete, da nikoli ne bodeš videla niti mene, niti svojega očeta, ako ne bodeš dobra in pobožna, ter ne bodeš spolnovala ónih naukov, ki sem ti jih v srcé zasadila. Mali Jezus, o katerem sem ti tolikokrat pripovedovala, naj ti bode vedno pred očmi; kadar koli bodeš v stiskah in nadlogah, zatéci se k našej najboljšej

materi v nebesih. Ne pozabi nikoli ónih zlatih resnic, katerih si se od mene naučila; védi: boljši je dober glas, nego zlat pas; brez trpljenja ni življenja; pómni pa tudi, da Bog dobrega in pobožnega človeka, še manj pa uboge sirote nikoli ne zapusti. Imej vedno v spominu, da jaz iz nebes gledam vse, kar ti delaš. Kadar si v skušnjavah, da bi kaj hudega storila, pomisli takrat na svojo žalostno in nesrečno mater, ki s solznimi očmi gleda tvoje grehe in nápake; pomisli, da to zeló žali našega nebeškega očeta, da ti naš izveličar Jezu Krist ni več prijatelj, in tudi presveta devica Marija ti ni več óna dobra mati, katera ti je bila poprej, ko si bila še dobra in pobožna.“ —

Mati od slabosti ni mogla dalje govoriti, a njene zadnje besede komaj da so se mogle še razumeti. Zunaj je razsajala burja in sódra je udarjala ob okna. Poleg vsega tega se blaga žena prijazno nasméhue in angelski mir se jej odséva na ustnah. Zdajci se začuje zunaj pred vrati zvonček, ki je naznanjal, da se približuje služabnik božji, da jo spravi z Bógom in jej prinese nebeško hrano za popotnico v boljše življenje. Njega želí uboga žena naprositi, da vzame v varstvo njeno ljubo hčerko, in potlej lahko mirno zaspí v gospodu. Vrata se odpró, in namestnik božji stopi v sobo s pozdravilom: „Mir bodi tej hiši!“

Žena takój prosi gospoda župnika, da jo izpovedó in jej dadó sveto popotnico; in ko prejme sveto rešnje Teló, začné govoriti o svojej hčerki:

„Prečastiti gospod župnik,“ govori uboga žena, „ker sem jaz z vsem preskrbljena in mi je le nekoliko trenutkov še živeti, prosim vas najljúdnjeje, da mi izpolnite le jedno samo željo. Znam in sem tudi prepričana, da vi, ki tako vestno skrbite za svoje vérne ovčice, tudi te moje sirote ne bote zapustili. Moja želja je, da bi bila moja hčerka vzrejena v samostanu usmiljenih sester, ker jaz nimam nobenih soródnikov, katerim bi mogla izročiti svoje zapuščeno dete. Sestre mi so pomrle, a brat mi je odšel pred desetimi leti v daljni svet, da se obogató, in Bog zna, ni li tudi njega óna ista osoda zadela, kakor moje sestre, in katera tudi mene v kratkem zadene. Res je, da nimam mnogo denarjev; hranila sem, kolikor sem najbolj mogla, ali pri svojej najboljšej volji nisem mogla prihraniti več, kakor ubozih 200 goldinarjev. Te denarje vam izročim, ter se nádejam, da bote skrbeli, da se mi hčerka odgojí v samostanu. Ako bi se kedaj moj brat povrnil iz tujih krajev, potem izročite njemu mojo hčerko; ako bi ga pa ne bilo, prosim vas, kakor prosi mati za svoje dete, da jej vi v mestu kje preskrbite kako pošteno službo, da mi hčerka ostane dobra in pobožna.“

Dobri gospod župnik, katerega so vsi kot pravega dobrotnika poznali, obljubili so skrbnej materi vse, kar jih je prosila. Zdaj se onemogla žena zahvali gosp. župniku, blagosloví svojo hčerko, poljubi jo in — kmalu potem umrje.

Mislite si, otroci, kako je bilo ubogej Anički, ko je videla mater, svojo jedino dobrotnico na tem svetu, mrzlo in nepremakljivo. Kako jej je bilo pri srci, ko materine oči niso več gledale svoje hčerke Aničke; ko so óna sladka usta za zmirom omóknila, katera so jej poprej tako sladko in milo govorila, ter so jo toliko lepega in koristnega učila.

Nečem popisávati jóka in tuge uboge sirote Aničke, niti žalostnega sprevóda na pokopališče, nego peljati vas hočem z Aničko v samostan usmiljenih sester, kamor so jo gospod župnik odpeljali.

To, kar ste do zdaj slišali, godilo se je v vasi, a ker je bil samostan v mestu, morala je Anička z gospodom župnikom potovati v mesto, kamor ni bilo daleč iz vasi.

Po kratkem potovanju prideta v samostan. Med potjo so jej gosp. župnik pripovedovali, kam jo peljejo, kaj bo vse lepega videla v samostanu, in kako bodo usmiljene sestre zanjjo lepo skrbele ter jo učile ravno takó, kakor njena rajna mati.

Z veseljem stopi Anička preko samostanskega praga, željno čakajoč, da bi videla in poznala usmiljene sestre. Gospod župnik jo takój peljejo k samostanskej prédnici, ter jej povedó vzrok svojega pohoda. Plemenita gospa prédnica takój pristane na to, da se dekletce v samostan sprejme. Nato prime Aničko za roko ter jo prijazno nagovori. Iz začetka je bila Anička nekako plaha, ter se ni upala pogledati prédnici v lice, a viděč, kako prijazno govori ž njo, kmalu se je tako privadi, kakor bi jej bila prava mati.

Gospod župnik, izvršivši svojo nalogo, vrnejo se domóv, a gospá prédnica pelje Aničko po vsem samostanu, da vidi cerkev, šolo, vrt, svoje tovarišice itd. To se zna, da se je Anička nemalo čudila, ko ugleda óno krasoto v samostanskej cerkvi, kakoršne še nikoli videla ni. Prédnica jo opómne, da naj pred véliki oltar poklekne ter moli za svoje rajnke starše. O da vam je bilo videti, kako pobožno je molila sirota Anička s povzdignjenima rokama óno lepo molitevco, katero se je še od rajnke matere naučila! Da-si še majhena, vendar je živo občutila veliko izgubo svojih staršev. Je-li se more otrok spómneti rajncega očeta in matere, da bi se gorko ne razjokal, ter bi ne molil in prosil zanje Bogá? Čimu bi se tedaj čudili, da je tudi Anička glasno jokala, ko je pred velikim oltarjem klečěč molila za svoje rajnke starše. Ta žalostni prizor je izvalil tudi gospój prédnici solzé iz očesa.

Iz cerkve prišedši, reče prédnica ubogej Anički: „Idi, ljuba moja, greve malo v šolo pogledat, da vidiš, kako ondu otroci delajo in se učé.“ Tega Anička ni bila posebno vesela; hodila je namreč tudi domá že nekoliko časa v šolo, pa je imela zeló ostrega učitelja; to je bilo krivo, da je izgubila vse veselje do šole. Zna se, da tega se ni upala povedati gospej prédnici, ali že na licu se jej je lahko videlo, da ne gre rada v učilnico. Ko stopite v šolo, ju otroci lepo pozdravijo z „hvaljen bodi Jezus Kristus!“ in Anička, ki se je malo poprej še bala šole, veselo poskoči, viděč, da so otroci ljubeznjivi in prijazni. Videla je tudi, kako je v šoli vse v najlepšem redu, videla je lepe podo-be, snažne in čedne učenke, prijazne učiteljice itd. Otroci so zapeli na povelje gospej prédnice lepo šolsko pesen, in Anička je takój dobila veselje do šole. Obljubila je, da rada ostane v šoli, da se tudi ona kaj lepega in koristnega naučí. Toda prédnica jo pelje v drugo sobo, ker tukaj niso bile Aničkine vrstnice.

Modra gospa prédnica je želela, da bi se Anički dopalo samostansko življenje; zatorej jo najpred pelje v sobo med igrajoče se otroke. Anička se takój spusti med otroke, ki so bili njene starosti, ali otroci je niso sprejeli tako prijazno, kakor si je ona mislila; to je bilo zaradi tega, ker je niso še poznali. Aničko je to zeló bolélo, zatorej stopi iz njihove družbe in le od strani gleda, kako se igrajo. Ni še dolgo tako stala, da ugleda v kotu črno oblečeno deklico, ki je sama ondu stala in se jokala. Drugi otroci so jo sicer vabili,

da naj stopi v njihovo družbo, ali deklica jih ne sluša, ter stoji le v kotu in se joka.

Anička gleda z vso pozornostjo jokajočo se deklico, in neko nezapodljivo sočutje jo je vlekle k njej. Malo po malem se priplazi do nje in jo prijazno vpraša, zakaj se joka in zakaj je tako žalostna. „Oh, jokam se“, odgovori deklica, „ker mislim na svojo mater.“ — „In zakaj se jokaš, kadar misliš na svojo mater?“ — „Ker mi so mati umrli,“ jecljá Milka in debele solzé se jej curkoma vlijó iz oči.

Ni treba, da bi vam pripovedoval, kako je bilo Anički pri teh besedah; samo to naj vam povem, da ste se Anička in Milka kmalu sprijaznile in si obljubile, da se hočete rade imeti in ljubiti, kakor da bi si bile sestri.

„Zvati se hočeve sestri, razgovarjati se hočeve o najinih ljubih staršev in moliti hočeve zanje,“ reče Anička, ki je bila nekoliko večja in starejša, ter objame tovarišico Milko.

„Ljubite se med seboj, ljubite, ljuba moja otroka!“ reče gospa prédnica, ki ju je od strani opazovala, „ljubite se, kakor bi si bile sestri, in ljubezen vama olajša bridkosti in trpljenje.“

II.

Sedem celih let je preteklo, odkar je bila Anička v samostanu. V tem času je precej dorasla, mnogo lepega in koristnega se naučila, in tudi v vseh lepih čednostih tako napredovala, da so jo ne le usmiljene sestri, nego tudi njene tovarišice spoštovale in rade imele. V tem času pride necega dné v samostan grof Dobrinovič, ki je bil zeló bogat, plemenitega srca in se je posebno zanimal za uboge sirote v samostanu usmiljenih sester. Prišel je vselej, to se zna, tudi v šolo, ter je obdaroval pridne učenke. Ali med vsemi dopala mu je najbolj Anička, ker je bila najbolj pridna, lepe obnaše in bistrega uma. Tudi njena posestríma Milka se mu je zeló dopala, ker je imela iste kreposti in vrline, kakor Anička, in ker ste zmirom skupaj bile. Ako je grof pohvalil Aničko, da lepó piše, takój se je ta izgovorila in rekla: „Ne zamerite gospod grof, moja prijateljica Milka še lepše piše.“ Ali če bi jo bil pohvalil, da lepó in čista véze, odgovorila mu je: „Milka véze mnogo lepše in hitrejše od mene.“

„Kakor vidim, ti zeló ljubiš Milko,“ reče jej grof.

„O to se zna, odkar mi so mati umrli, mi je Milka najboljša sestra, ona mi je jedino — tolažiló.“ Te zadnje besede izgovori s solznimi očmi. Grofa Dobrinoviča ganejo te njene solzice, in ker ni hotel, da bi jej delal še večje bridkosti, otide, da obiše še druge razrede.

Opóldne ostane grof v samostanu in po kosilu se je dolgo razgovarjal s samostansko prédnico. Po končanem razgovoru pokliče gospa prédnica Aničko v sobo. Grof jo prime za roko in jej prijazno reče: „Čuj, ljuba moja! jaz sem gospéj prédnici zaradi tebe nekaj predložil. Jaz sem namreč brez otrok ter bi rad dobro in pridno dekletce pohčéril, to je, jaz bi jo rad vzel za svojo hčer. Prepričal sem se, da si ravno ti najbolj po mojej želji in volji, zatorej te vprašam zdaj, ali bi ne hotela z menoj iti v mojo graščino in biti moja hči?“

Anička se začudi tej novici, ter vsa osupéla pogleda gospoda grofa in potlej zopet gospó prédnico, nevedoč kaj bi rekla. Naposled se začne jokati.

„Zakaj se jokaš?“ vpraša jo grof, „jaz mislim le dobro s teboj. Glej, ti nimaš očeta ne matere, in jaz sem pripravljen, da ti vse to nadomestim.“

„O jaz imam tukaj očeta im mater,“ reče ganena Anička: „Imam dobre sestre in prijazne součenke, ki me ljubijo, kakor me so moji dobri starši ljubili, in zato sem tudi tukaj zadovoljna.“ To rekši, pristopi k gospéj prédnici in jo prime za roko.

„Prav govoriš, ljuba moja,“ reče grof, „jaz sem tebi le tujec; nečem te dalje siliti, da zapustiš svoje skrbne sestre in zveste tovarišice. Nu pojdi z menoj le za dva dni, da vidiš, kako bi se ti godilo pri meni v mojej graščini, in ako se ti bode dopalo, potlej lahko ostaneš pri meni.“

Anička je videla, da prijazni grof le dobro misli ž njo, zatorej mu reče: „To rada storim, samo nekaj bi vas še prosila in to je, da bi smela tudi Milka z menoj, ker brez ne bi ne mogla niti jednega dneva vesela biti.“

„Rad pristajem na to,“ reče jej plemeniti grof, in kmalu potem posadí obe siroti v svojo kočijo ter se odpelje ž njima v svoj grad.

Bilo je to meseca maja, necega krasnega pomládnega dné. Polja in travniki s prelepim zelénjem in pisanimi cveticami, goré in gozdi na novo oživljeni s prijetnim petjem veselih ptičic, in še druge pomladanske prijetnosti izbudile so v srcih nedolžnih deklic novo, do sih dob jima še neznano življenje. Kdor je, kakor Anička in Milka, vsa svoja otroška leta preživel v zaprtem zidovji, ločen od prelepe in čarodejne narave, temu se zdi, kadar pride iz svojega zapóra zopet na beli dan, kakor da bi stopil v veličasten hram vse-mogočega Bogá. Z nekim svetim navdušenjem občuduje krasoto narave božje in srcé se mu povzdiguje v pobožnej molitvi do prestola nebeškega očeta, ki je gospodar tega veličastnega hrama.

Naposled se ustavi kočija pred krasno graščino, katero je obdajal velik in lep vrt. Anička in Milka stopite iz kočije in sam grof ju pelje po vseh prostorih lepega gradú, da jima pokaže lepoto in vse, kar ju čaka v njegovem poslopji. Ko si ogledate sobe, pelje ju grof na vrt, kjer ju pozdravi veselo petje drobnih ptičkov in ugodna vonjava krasnih cvetic.

„O kako je tukaj vse lepó in veselo!“ vzklikne Anička, „jaz si še celó raja ne morem lepšega misliti.“

„Na tebi je,“ reče prijazno grof Dobrinovič, „je-li hočeš v tem raji prebivati. Ako želiš, da si moja hčerka, vse to bo jedenkrat tvoje.“

Anička plésne z rokama od veselja, ter od prevelike rádoti ne more niti besedice izpregovoriti. Zdajci pogleda tovarišico Milko, ter vidi, da jo huda žalost tare. Misel, da se jej bo treba ločiti od najboljše prijateljice, ta misel jej izvábí solzé na oči. Ni se dolgo premišljevala; poljubivši grofu roko, reče mu z žalostnim in proséčim glasom: „Rada bi vas imenovala svojega očeta, ali jaz in Milka sve si obljubile, da se nikoli ne ločive, zatorej vas prosim, ne ločite me od sestre, ako mi želite očeta nadomestiti.“

„Ne želim vaju ločiti, nè, dobra otroka; Milka mi bode druga hči a tebi bodi sestra,“ odgovori grof veselo, čudèč se tolikej ljubezni, ki jo ima Anička do svoje prijateljice Milke.

Milka se zahvali dobremu grofu za toliko milost in dobroto. Zdaj ju grof pustí sami in jima reče: „Igrajta se, ljuba otroka, in veselita se svoje sreče in mladosti.“

Presrečni siroti, Anička in Milka, ste se zabavale na vrtu do večerje, a po večerji jima grof pokaže sobo, v kateri boste spale. — Predno ste zaspane, niste pozabile v gorečej molitvi se zahvaliti največjemu dobrotniku v nebesih za toliko dobroto, da jima je dal očeta in je napravil, da sta si sestri.

(Konec prihodnjic.)

Materina dušica na pokopališči.

Bilo je krasno poletje, prelep dan — sveta nedelja. Ne da bi se hvalil, ali vendar kot dober kristjan daroval sem prvo polovico tega svetega dneva službi božjej, a drugo polovico naménil sem preljubej materi. — Oh otroci! mater mi je užé deset let krila hladna gomila!

Komaj sem nekaj časa na vrtu božjem, da izmólim kratko molitevco za večni mir in pokoj blage duše svoje rajnce matere, kar ugledam bližati se dve ženski stvari naravnost proti meni na pokopališče. Bila je to stara babica Dora s svojo ljubeznjivo vnúkinjo, malo Barčico. — Star človek in mlada kri, to vam je ravno takó, kakor da bi gledal v podobo smrti in življenja! —

Tikoma čedne cerkvice, takój ob steni, bile ste dve gomili. Na vsakej je stal mramoren spomenfk. Tu je počivala dobra mati s svojim prerano umrlim sinom. Grobova nista bila nakítana Bog si ga vedi s kakim cvetjem, a tudi popolnem zapuščena nista bila. Videlo se je, da tu delajo pridne, delavne roke, posvečene v spomin dragih rajnikih, in zato je bilo vse v lepem redu. Sèm ter tjà so eveteli prijetno dèhteči klinčki in priproste sirotíce (vijolice) so k tlam moléle svoje nežne glavice. Ob robu materinega groba pa je rasla majhena, prijetno dèhteča cvetica, z drobnimi, rožnorudečimi cvetovi. Bila je to materina dušica! In da-si je bila ta cvetica podobna mrtvej koprivi — bila je vendar zala in lepa! Zato je pa tudi niso popléli, kadar je bilo treba popravljati nizko grobovje.

Dà, materina dušica, ta priprosta cvetica, bila je tako nežna, tako mila, in zopet tako čedna, da se je človek nehoté moral jej čuditi, kadar koli je pogledal v njeno drobno, rudečkasto cvetje.

V tem pridete babica in nje vnúkinja Barčica do omenjenega grobovja. Bábica stopi še poprej v mrtvaško kapélico ter vrže staro srebrno dvajsetico v skrinjico, v katero so se nabirali milodari. Potem prime Barčico za roko in jo pelje do gomile tikoma cerkvenega zidú. Najpred jo privéde do spomenika na materinem grobu in jej reče: „Daj, daj, Barčica, poljubi svojo dobro mater, ki počiva v grobu! —

Oh prelep, ali žalosten trenotek bil vam je to! Mala Barčica, katerej je bilo komaj šest let, lepa kakor angel, rumenih lasí, kakor so rumeni solnčni žarkí, lepega, okroglega in rudečega lica, ki so ga krasotile lepe, modre oči, v katerih so se v tem trenotku zablestéle dve biserni solzíci, pristopi k materinemu spomenfku in poljubi na mrtvem, mrzlem mrámoreu materíno sladko imé! —

„Takó, Barčica! — a zdaj poljubi še svojega brata! — In zopet se ponoví óni prekrasni prizor: mala Barčica poljubi tudi bratovo imé na mrzlem kámenu. —

O kako mi je bilo bridkó pri srci, gledajočemu v nežno podobo nedolžnega dekletca. Sirota Barčica ni poznala ne matere ne bratca. Ona, ki ni poznala materine ljubezni, poljubovala je zdaj mrtvi kamen namesto sladkih ust ljubeče matere!

Izmolivši na glas vsaka svojo molitevco, sedete na zeleno travo, ker starej bábici je bilo treba počitka. Barčica se je v tem igrala s pisanim cvetjem.

„Ali natrgam, bábica, nekoliko cvetic z maminega groba, da ga poneseve s seboj domóv?“ vpraša Barčica v svojej nedolžnosti.

„Dakako, odtrgati hočeve óni rudeči klinček ali pa óno blede sirotico (vijolico), kar se ti bolj dopade,“ odgovori bábica z zamolklim glasom.

„O nè, nè! žal mi je teh lepih cvetic; naj ostanete rajše ljubej mamicí! Kaj ne, bábica, moja mamica ima rada cvetice!“

„Dà, dà, zlata moja Barčica, rada ima tvoja mati cvetice!“ odgovori bábica in solza se jej prisveti v kalnem očesu.

„Glejte, babica, óna cvetica tam ni tako lepa, óno cvetico naj utrgam in ponesev domóv; je li da dovolite, bábica?“

„Nu pa izberi,“ odgovori starka.

„In kako se imenuje ta cvetica, bábica?“

„Materína dušica, zlato moje dete, materína dušica, se zove cvetica, ki raste ondu ob robu materinega groba.“

„Ej, potlej nečem utrgati te cvetice, ker žal bi bilo mojej dobrej mamicí, da jej odneseve dušico. Ali je pa res v tej cvetici duša moje mamice?“ vprašala je Barčica radovedno.

„To ravno ne,“ odgovori stara Dora, „ta cvetica se le tako imenuje.“

„In zakaj se ta cvetica tako imenuje,“ vpraša zopet Barčica.

„Nu dobro, ljuba moja, ker si tako radovedna, sedi tukaj poleg mene, da ti povem. — In Barčica sede poleg stare bábice v zeleno travo.

„Pred mnogo mnogo leti,“ tako pripoveduje stara Dora, živela sta dva ubožna pa poštena človeka, ki sta imela jedíno hčerko, Aničko po imenu. Anička jima je bila veselje in žalost: veselje, ker je bila Anička zala in dobra deklica; žalost, ker jo oče in mati zaradi prevelicega uboštvá nista mogla vzrediti onako, kakor bi bila rada. A to še ni bilo vse. Nenadoma se prítepe v óni kraj, kjer so živeli Aničkini starši, črna kuga. Prva žrtva te grozovite bolezni je bila Aničkina mati. Anička je bila komaj osem let stara, ko so jej pokopali njeno dobro mater. Sirota je bila brez tolažbe, in ljudjé so jo videli pogostoma na materinem grobu. Oče zaradi obilega dela ni mogel pogostoma na pokopališče, zato je bil materin grob zapuščen in pust, ker Anička še ni znala cvetic saditi. To se je samemu Bogú milo storilo, in ukazal je, da so na materinem grobu izrastle same take majhene in lepo dèhteče cvetice. Ko jih je Anička prvič na materinem grobu ugledala, bila jih je zeló vesela. Takój hiti po očeta in tudi oče je moral ž njo na pokopališče. Anička pokaže očetu te male rožnorudeče cvetove in ga vpraša:

„Je-li, oče, kako so lepí! In kako se imenujejo te nežne cvetice?“

Oče, ki še nikoli niso videli takih cvetic, bili so v zadrégi, a naposled rekó:

„Materina dušica, materina dušica! Ali vidiš, kako je ta cvetičica priprosta, čedna, in vendar tako mila in prijetna, kakor je bila plemenita duša tvoje rajnke matere!“ —

Priprost človek je to prav povedal in od sih dob se imenuje to cvetje materina dušica.“ —

Tako je pripovedovala stara Dora svojeji vnukinji Barčici; a jaz sem od strani vse to poslušal in te njene besede tukaj napisal.

(„Smilje.“)

Ne odlašaj dela!

Pri nekem vrtu na kmetih je bil velik kos zemlje popolnem zanemarjen; sredi kamenja je rasel sam osat in plevel. „Sosed, mi vam ta kos zemlje lahko iztrébimo,“ rekli so necega dné trije bratje posestniku, „dajte ga nam na jedno leto!“ — „Rad!“ odgovori sosed, ter razdelí kos zemlje na tri dele. Bilo je to proti koncu meseca marca in že se je dalo delati na polji. Dnevi so bili lepi in ugodni za poljsko delo. Bratje so pričeli svoje delo, in dva starejša sta že v jednom tednu svoj del zemlje popolnem otrébila kamenja in plevela. A mlajši brat se je rad zabaval ter ni delal. Prvih dveh bratov je bilo delo že okončano, ko je mlajši brat svoje delo še le začel. Ko mu je sosed to odlašanje očital, odgovoril je: „Zdaj je še le komaj začetek pomladi; časa je še dovolj!“ V tem je pa potekal dan za dnevom in Fran je še vedno odlagal svoje delo za drug ugodnejši čas. Nastopilo je leto in z letom vročina; kadar koli je šel na delo, lil mu je pot z čela in moral je prenehati. „Ko nastopi jesen,“ takó je dejal sam v sebi — „takrat bo vreme za to delo najboljše!“ Prišla je jesen: ali jeden dan je zapiral Franu veter očí, drugi dan ga je zopet dež móčil. „Ko pride zima,“ rekel je, „bodo dnevi lepi in jasni, in jaz svoje delo lahko v trenutku izvršim.“ Prišla je zima in Fran se je spravil na kamenje, pomrzneni osat in plevel. Ali kaj? vse je bilo tako primrzнено, da Fran niti delati ni mogel.

Kakor se je motil nepremišljeni Fran, takó se moti vsak, kdor delo odlaga na ugodnejši čas samo zaradi tega, da praznuje. Kar imaš storiti, stóri takój danes in ne odlašaj na jutri. Danes znabiti še ugaja tvojemu delu, a kdo ti je pórok za jutri? Ako bodeš čakal vedno ugodnejšega časa, lahko te pograbi smrt, predno položiš roko na delo.

—kl—.

Kdo sem.

Staršev sem slovenskih sin
Iz domačih pokrajin;
Rad živim, ko ptič živi,
Dan za dnevom brez skrbí.

Tjá čez polje, prek vasi
Moj veseli glas letí;
Ljub mi ni prepír nikdar
In mehkušnost ni mi mar.

Geslo moje se glasi:
Naj teló se, duh krepí!
Čvrst, pobožen, zvest in prost,
Vse to mi sladí mladost.

A. Pernè.

Bratec in sestrica.

énčico ljubim, sestrico sladkó,
Vse kar je moje vesel delim ž njó.

„Lepšega dēteta videl ni svēt,“
Materi skrivno dejal je naš ded.

Oj, in razumna je, to vam povém,
Ž njo se povsódi pokazati smém.

Stara dvé leti in meseca dvá,
Čujte, do dvajset vže brójiti zná!

„Oče naš“ moli kot angelček zlat,
V petji strnad ne doseže je mlad.

Lani voditelj jej bil sem krepák,
Ko je storila svoj prvi korák.

Letos vže v kolu okrog jo vrtím,
Da mi ne pade, jo trdno držím;

A če se zvrneva vendar obá,
— Časih nevkretna prečudno so tlá --

Sméh le nastaja, za skokom nov skok,
Lénčica moja je hráber otrok;

Jaz nijsem jokal še majhen nikdár,
Kaj stóprav deček pet let skoraj star!

Lujža Pesjakova.

Jurčetove nadloge.

Jurče je bil v hribih domá. Ko je nekoliko odrastel, moral je kozé pasti; a to delo mu ni bilo prav po volji, ker na paši je bil vedno sam in s kozami se igrati ni ga veselilo. Prosil je tedaj očeta, da mu so dovolili šivat se učiti. Ko so mu oče to dovolili, gonil ga je vaški krojač s seboj po štéráh; takó je prišel med različne ljudi, kjer je marsikaj videl in marsikaj slišal. Ko se je bil krojaštva izučil, mu domá ni dalo mirú. Slišal je, da drugi rokodelski fantje gredó na ptuje, da več vidijo in si več poskusijo, zató je tudi Jurče želel si nekoliko svetá ogledati.

Ali za Jurčeta potovanje ni bilo ugodno. Bil je priprost, nepopačen hribovsk sin, in mislil si je, da so vsi ljudje taki, kakor je on. A kmalu je prišel do spoznanja, da temu ni takó. Prišedši v mesto, šel je v krčmo, kder so krojači svoje prenočišče imeli. Ko se z nekim drugim krojačem o tem in ónem pogovarja, vpraša ga tovariš: „Kaj ne, Jurče, tvoja mati so iz V. . . . in tvoj oče iz L. domá?“ — „Čemu meni to vprašanje?“ pravi Jurče. Tovariš odgovori: „Ker v V. . . . ljudje še le v 30. letu pamet dobé, v L. pa jo že v 31. letu izgubé, in meni se dozdeva, da si ti od obéh te lastnosti podédoval.“ — Jurče je to zasmehovanje takój razumel in jezilo ga je, posebno zaradi tega, ker mati niso bili iz V. domá, nego rojeni so bili na njegovem dómu.

Druzega dné si je Jurče mesto ogledoval. Kakor se pobožnemu kristjanu spodobi, mikalo ga je najbolj videti velikansko cerkev, kakoršne še nikoli ni videl. Cerkvénik mu je cerkev odprl in imenitne stvari kazal in razlagal. Ko sredi cerkve stojita in Jurče naprej, nazaj in navzgor gledá, začelo se mu je v glavi vrteti in debelo gledajoč, čudi se: „Jojmine! ta cerkev pa je od znotraj še mnogo večja nego-li od zunaj!“ To se zna, da se je cerkvénik tem besedam zeló smijal, kar je Jurčeta zopet zeló jezilo, ker si je mislil, da to, kar je povedal, ni neumno.

Po mestu idoč, je videl Jurče požarno stražo, ki je bila ravno pri svojih požarnih vajah. Z velikansko brizgalnico so po hišah in ulicah na vse strani vodo brizgali. Ko voditelj požarne straže ugleda Jurčeta, ki je radovedno zijala prodajal, polastí se ga hudobna misel, da bi malo vode napeljal skozi krojačeve noge, kakor on napelje nit skozi šivankino uho. Pri tej poskušnji je bil Jurče ves premočen, kar ga je, seveda, zeló razjezilo.

Zvečera si je Jurče poiskal drugo krčmo, kder si je za večerjo naročil cvrtje. A cvrtje je bilo suho, posmójeno in neukusno. Zaradi tega se je hotel Jurče maščevati nad krčmarjem ter ga je zasmehljivo vprašal, kako je to, da se pri njem tako dobro, okusno in mastno cvrtje dobi. A krčmar je takój razumil Jurčetovo šalo in mu odgovoril: „Moje cvrtje se ravna po gostih, to je po njihovej pameti. Čim več imajo pameti, tem bolj jim diši cvrtje.“ To Jurčetu zopet ni bilo po volji, zatorej precej druzega jutra oprti svoje stvari in potuje v drugo mesto.

Tu vidi zvečera dve krčmi. Pri „slonu“ je bilo vse lepo gosposko, a pri „jelenu“ vse umazano. Jurče si misli: pri „jelenu“ bode za mene bolje, ker tu se vse bolj po ceni dobi. A to je bila Jurčetova nesreča. Ljudi je bilo „pri jelenu“ malo, in kakor se mu je zdelo, bili so sami taki, ki so iz istega vzroka iskali ondu prenočišča, kakor on. Samo jeden je imel mnogo denarja, in to je bil žid Mozes, ki je hotel ondu prenočiti, samo zaradi tega, ker je bilo malo gostov. Dva izmed navzočih to opazita in skleneta žida oropati. In res se splazita po noči v židovo sobo, zamašita mu usta, zvezeta ga in mu ves denar vzameta. Ker se je žid branil, ranil je na licu jednega roparja z nožem, kar mu je ropar vrnil. Roparja potem zbežita, in čeravno so biriči hitro za njima šli, več sumljivih ljudi zaprli in preiskovali, morali so vendar vse izpustiti, ker jim niso mogli krivde dokazati. „Kdo je žida oropal?“ vprašali so ljudje drug druzega. Mogoče, da krojač, na katerega še v začetku nihče mislil ni. In če on sam tega ni storil, morebiti da zna za zločinca. Tako

so Jurčeta vjeli in zaprli. Pri prvej preiskavi od samega strahú ni razumel ničesar, in ko bi bil moral reči ne, rekel je da, ter se je v taka nasprotja zaplèl, da so po pravici še celó sodniki začeli sumničiti o njem. Pri tej preiskavi so tudi opazili, da ima Jurče rano na vratu, in mnogo gospodov je bilo že prepričanih, da je ta rana od židovega noža. Takój so poslali mestnega zdravnika v ječo k Jurčetu, da bi rano natanko ogledal, kar je zdravnik tudi izvršil. Ko se zdravnik iz ječe povrne, napisal je dolgo poročilo in dokazal, da Jurčetova rana mora res biti od židovega noža, ker židov nožič je podoben Jurčetovej rani, in rana tudi še ni stara, ker videti je, da se je komaj zacelila. Zdaj so imeli gospodje lahko delo. Žid je že v duhu videl Jurčeta na vešalah. Ko pripeljejo Jurčeta pred sodnijo, bil je ves zmeden, ker videl je, da se bo zdaj nekaj resnega godilo z njim. Jeden izmed pričujočih prebere cel popis in tudi zdravnikovo poročilo, da je Jurčetova rana od židovega noža, in vsi so si mislili: zdaj bo Jurče na koleni padel in spoznavši svojo hudobijo prosil odpuščenja. Ali čudno! Jurče se zavé, ohrábril in veselo prav po domače reče: „O jojmine! tega pač niste zadeli. To ni res, kar stoji tukaj zapisanega, ker to rano imam še iz otročjih let, ko sem se z našim kozlom igral na paši.“

To je Jurče tako odkritosrèno in priprosto povedal, da se še celó sodniki niso mogli smeha zdržati in so ga morali za nekrivega spoznati. Jurčeta so tedaj izpustili, ali vse te njegove nadloge vzele so mu veselje do potovanja in spomnivši se prigovora: „Ljubo domá, kdor ga imá,“ šel je domóv v hribe, in je ondu zopet pasel koze in hribovcem obleko delal, kakor se je bil naučil od vaškega krojača.

I. S-a.

Tudi to mine.

Vse na svetu mine: kakor največje zló ali nesreča, tako tudi največja sreča. Nek popotnik pride v vas, v katerej je imel gospodar veliko in prekrasno poslopje. Gospodar prime svojega sužnja, vpreže ga v jarem in orje z njim. Popotnik to vidèč, zabolí ga srcé, stopi k gospodarju in mu očita, da ni lepó sužnja mučiti s tacim delom, za katero je Bog ustvaril neumno živino. Potem ga prosi, da bi mu prodal sužnja, ker on bi ga rad odkupil, da bi se ubogi človek toliko ne mučil. Ali glej! predno mu gospodar odgovori, zadére se suženj nanj, govoreč mu: „Kaj tebi to mar? Pusti me, tudi to mine!“ — Popotnik se tem besedam zeló začudi, obrne se, ter gre svojim pótem.

Ko se popotnik čez dljé časa navrne domóv ter zopet pride v óno vas, pripoveduje mu nek kmet, da je car, čuvši, kako je gospodar grdo mučil svojega sužnja, odstavil gospodarja, a njegovo poslopje in vse njegovo imetje je dal ubogemu sužnju. To se je popotniku zeló dopalo. Takój se napravi, gre k sužnju in mu čestita na velikej sreči, hvalèč dobrega Boga, da se je to tako lepó iztéкло. Ali glej! suženj se niti ne zméni za popotnikove besede, pogleda ga résno, in mu reče: „Tudi to mine!“

(„Narodne pripovedke.“)

Lov na leva.

Vsem nam je znano, da je lev najmočnejša zverina na suhej zemlji in da ga zaradi te lastnosti basen že od nekaj imenuje „kralja vsega živalstva.“

Lov na leva.

O levu se skoraj v vsakem berilu bere: kakšen je, kje živi, o čem se hrani, kakšne lastnosti ima in kako se mlad dadé ukrotiti; zato o vsem tem nečem danes govoriti, nego samo to hočem, da vam povem, kako ljudjé to najpo-

gumnejšo in najpredrznejšo žival lové. Da-si je lev „kralj vsega živalstva“ in močnejši od najmočnejšega človeka, vendar ga človek zmaga, a to ne z močjo svojega telesa, nego s svojim duhom — s svojo modrostjo. Človek, ustvarjen po podobi božjeje, more storiti vse, kar hoče; zatorej pa tudi lahko zmaga največje in najmočnejše zverí naj bi si bil tudi lev sam.

Kako ljudjé gredó na levji lov in kako se jim tu godí navésti vam hočem samo jeden primer, ki nam ga pové sloveč prirodopisec in lovec — Livingstón. On pripoveduje tako-le: „Ko sem šel necega dné s prebivalci neke vasí v južnej Afriki na levji lov, ugledamo nekoliko levov na nekem gričku. Ko nas levi ugledajo, takój zbežé. Jaz sem šel z nekim tamošnjim učiteljem, ki se je imenoval Mebalve. Ko ugledam jednega leva, ki je ležal na skali, brž nastavi Mebalve svojo puško, sproži, ali krogla zadene v skalo in ne v leva. Lev zeló razdražen, skoči po konci, ter rjove in grize óno mesto, kamor je bilo krogla priletela, ravno takó, kakor kak razkačen pes, kadar mu poleno priletí pod noge, in ga dobi v svoje zobé. Kmalu potem se lev na tihoma ukrade in pobegne. Videla sva potem še dva druga leva, ali tudi ta dva sta nama ušla. Zdaj se povrnemo v vas nazaj. Nismo dolgo hodili, da ugledamo zopet jednega leva, ki je mirno ležal za neko skalo, kakor za kacim grmom. Jaz se mu približam z ostalimi lovci, pomérim puško nanj in — ustrelim. Posrečilo se mi je, da ga zadenem. Moji lovski továriši takój hité k njemu, ali jaz sem dobro videl izza grma, da lev še ni mrtev, in da je zeló razkačen, zato zavpijem svojim továrišem, naj se mu nikar ne bližajo, ker je nevarnost velika. V tem jaz zopet začnem nabijati puško, ali v tem trenutku, ko zabijem svinčeno kroglo v puškino cev, popade me lev od zadej za rami ter me spravi pod-se. S strahovitim rjojenjem premetuje me pod seboj kakor kako mačko, ali jaz pri vsem svojem strahú nisem še izgubil poguma, nego gledal sem, da se, bodi si kakorkoli, izvlečem izpod leva. Zdajci vidim, da je lev svoje oči uprl na mojega továriša Mebalva, ki je poskušal, da ga ubije, ali oba njegova poskusa sta bila brez vspeha. Lev še bolj razdražen, pustí mene in spravi se Mebalvu na rami. Nek drug lovec, kateremu sem bil jaz življenje rešil, ko je bil napaden od necega bívola, poskušal je, da oprostí mojega továriša Mebalva strašnega levovega žrela, ter je neprestano zbadal to grozovito žival s svojim ostrim kopjem. Lev nato popustí Mebalva in prime zopet tega svojega novega sovražnika, ali v tem priletite dve novi krogli, kateri ga tako dobro zadene, da se takój mrtev na tla zvrue. Vsa ta dogodba se je vršila le nekoliko minut. Mene lev ni samo na ramah in po plečih hudo poškodoval, nego mi je tudi nekoliko kostí polomil. Dobil sem v tem krvavem boji z levom jedenajst ran, iz katerih mi je mnogo krvi izteklo. Takisto sta tudi moja dva továriša prestala mnogo strahú in bolečin, ker tudi ona sta imela po več zeló nevarnih ran.“ Takó nam pripoveduje Livingstón.

Nekaj sličnega vam kaže denašnja podoba, na katerej vidite razdraženega leva. Za njim stoji lovec, ki je sprožil nanj puško. Tukaj vidite še, kako lovcu pomaga črni zamorec, ki kleči pred njim, da more lovec nanj nasloniti puško, da mu roka preveč ne zadržtá, kadar jo vzame na oko.

Črtice iz ruske zgodovine.

(Po Nestoru priobčuje A. K.)

(Konec.)

13. Začetek Kijevsko - Pěčerskega samostána.

Pri Jaroslavu se je osnoval Kijevsko-Pěčerski samostan. Kakó se je začél? V Bréstovem, blizu Kijeva, kder je rad živel bogoljubívi knez Jaroslav, bil je duhovnik, po imeni Hilarijon, mož blag, knjížen in póstnik. Hodil je iz Bréstovega na Dnéper, kder je zdaj stari samostan pěčerski, in je tu molil, kajti bil je ondu lés vèlik. Izkópál je pěčerko (votlino) malo, dvoséžno, ter iz Bréstovega hodèc odpéval čase ali ure, in molil se je tu Bogu v tajni. Potem Bog vloží knezu v srce, da Hilarijona postavi v metropolíta Kijevskega; a ta pěčerka takó ostane. Ali ne po mnogih dnéh je bil néki človek posvetèn, po imeni Antipa, od mesta Ljúběa, in vloží mu Bog v srce, iti v tujce; a on se ustrmí v Svéto Goro. Videvši samostane ondúkajšnje, vzljubi črnoríski (meníski) obraz ter pride v samostan tu in umòli igúmena (prédnika) tega, da bi nanj vzlóžil obraz meníšk. Igumen ga poslušá in ga postríže, narekší ime njemu Antonij, ter ga naučí črnorískemu obrazu in mu reče: „pojdi zopet v Ruse in bodi ti blagoslov od Svete Gore, kajti od tebe imajo biti mnogi črnorízci (meníhi).“

Antonij pride v Kijev in premišlja, kde bi živel. In pride na holm, kder je bil Hilarijon izkopal pěčerko, ter vzljubi to mesto in vséli se vánje. In počne tu živéti, molèč Boga, jedóč hleb suh, in to čez dán, ter vode v méro vkušajóč; in kopajóč pěčero ne dá si pokoja dán in noč, v trutih prebíváje, v bedénji in v molítvah. Kadar se prestavi (umerje) vèliki knez Jaroslav, prime vlast sin njega Izjeslav in séde v Kijevu. Antonij je tedaj úže proslavljen bil po ruskej zemlji; a Izjeslav, zvédevši njega žítje, pride z družíno svojo, prosèd od njega blagoslova in molitve. In začéli so prihajati k njemu bratje, katere je prijémal in postrízal, ter zbralo se je bratov k njemu dvanajst števenjá. In izkopali so pěčero velfko in cerkev in célice, katere so še do tega dné v pěčeri pod starim samostanom. Zbranim bratom reče Antonij: „evo, bratje, Bog vas je zbral in ví ste od blagoslova Svete Gore, kajti mene je postrígel igúmen Svete Gore, a jaz sem vaz postrízal; da bodi blagoslov na vas, prvo od Boga a drugo od Svete Gore! Žívíte osébljeni in postavim vam igúmena, a sam hočem v óno goro iti jedín, kakor sem tudi prej bil navajen žíti.“ Postavi jim igúmena Barlama, a sam ide v góro in izkoplje pěčero, katera je pod novim samostanom, ter v njej skončá život svoj, živévši v do-brodéjstvu, ne izhodivši iz pěčere lét štirideseti nikoli, ter v njej ležé močí (kostí) njega do tega dné. Kadar so se umnožili bratje v pěčeri, mislili so postaviti zunaj pěčere samostan. Pride igúmen in bratje k Antoniju in rekó njemu: „oče, umnožilo se je bratov, a ne moremo se vméstiti v pěčero. Da bi Bog vélel in tvoja molítva, da bi postavili cérkevco zunaj pěčere!“ Antonij jim dovóli. A oní so se pokloníli njemu in postávilí cérkevco malo nad pěčero v ime svete bogorodíce. Potem Antonij pošlje nekoga od bratov k Izjeslavu knezu, rekóč takó: „knez moj! evo, Bog umnožava brate, a méstce je málo; da bi nam tí dal goro to, katera je nad pěčero.“ Izjeslav je vesel bil, to

slišavši, in pošlje moža svojega ter vdá jim goro to. A igumen in bratje založé cerkev veliko in samostan ogradé z ostolpjem, célice postavijo mnoge, cerkev zvršé in okrasé z obrazi svétimi. Od tléj se je začél péčerski samostan.

Kadar Barlam otide v drug samostan, izbere Antonij Teodosija v igúmenstvo. Teodosij je začel zbirati mnoge črnorízce in jih je dobil stó števenjá, ter jim jél iskati pravíla črnorízkega. Našel se je tedáj Mihael, črnorízec samostana Stúdijskega, ki je bil prišel iz Grkov z metropolitom Júrijem, in od tega Mihaela je prevzél ústav črnorízcev Stúdijskih ter ga ustanóvil v svojem samostanu: kakó je péti pétje samostánsko in poklóne kakó držati in čítanje čítati in stojánje v cérkvi in ves réd cerkovni in kaj jesti v kateri dan, vse to je ustanóvil. Od tega samostana so potlej prijéli vsi ruski samostani ústav. K Teodosiju sem prišel tudi jaz (Nestor), húdi in nedostojni hlapec, in prijél me je, kadar mi je lét bilo sedemnajst od rojstva mojega. A to sem napisal in položil, v katero léto je začél biti samostan in zakaj se zóve péčerski.

Ta Nestor, kateri govóri tukaj o samem sebi, nam je napisal, kakó je nastalo rusko cesarstvo; kakó so živéli stari Slovani ter kaj so délali prvi knezi ruski. Letopisca Néstora kostí še zdaj počívajo v Kíjevskih pécerah, in letopis njega se je po njegovej smrti prepisoval često in se takó razšíril po samostanih; a drugi letopísci — takšni črnorízci, kakeršen je bil Nestor — dostavljáli so léto za létom, kar je bývalo za njih života.

Otroci si pišejo.

Mirko piše očetu za god:

Dobri moj oče!

Danes godujemo vesel dan; danes je Vaš god. Znam, ako sem pobožen, lepovéden in priden, da Vam je to bolj všeč, kakor da bi Vam v voščilo cele póle papirja napisal. Zatorej hočem vedno ostati tak, kakor si Vi želíte, da bi bil

Vaš

sin

V Črnomlji

Mirko.

Vilko piše továrišu, da so mu oče kupili dva lepa goloba:

Ljubi Tone!

Včeraj mi so oče kupili dva zeló lepa goloba. Misli si moje veselje! Rad bi Ti povedal, a ne morem, kako ljubeznjivi živalci sta to. Najbolje da ju sam vidiš. Pridi tedaj jutri k meni, gotovo Te bode veselilo, da vidiš tako lepi in krotki živalci, kakor sta moja goloba. Prísrčno te pozdravlja

Tvoj

továriš

V Metlíki

Vilko.

Razne stvari.

Drobtine.

(Južna železnica) šteje 2400 Kilometrov daljave; dobra tretjina, to je kacic 900 Kilometrov, teče je po naših slovenskih tleh.

(Iz živalstva.) Vse živali, kar jih je na svetu, razdelili so učeni prirodopisci na 12 razredov. V prvi red štejejo sesalce; v drugi ptiče; v tretji dvoživke; v četrti ribe; v peti za želke; v šesti pajkovce; v sedmi košarje; v osmi črve; v deveti mehkužce; v deseti zvezdarje; v najmanjši polipe; v dvanajsti močelke ali infuzorije.

Uganke.

- 1) Črno malo na potu zaspalo, imé mu je: Joj meni?
- 2) Smuk sém, smuk tjá, -- vse dobro doma čuva?
- 3) Kdo zna, na katerej strani ima pes največ dlake?
- 4) Liste ima, pa drevo ni; korice (platnice) ima, pa nož ni; kaj je to?
- 5) Pod jednim stropom štiri bratje stojó; kaj je to?
- 6) Črno, a v sredi belo; kaj je to?
- 7) Grlo ima, pa ne živi; kaj je to?
- 8) V katero steklenico ne moreš vina natočiti?
- 9) Kdo zna najbolje, kaj so kolači?
- 10) Kdo ne jé sira?
- 11) Vinu je podobno, a vino ni, grenko je, a pelin ni?
- 12) Vzdigni — prazno je, izpusti — polno je?
- 13) Prste ima, a živo ni; kaj je to?
- 14) Kdo poseče v trenutku sto glav?
- 15) Kako zapišeš vodo s tremi črkami?
- 16) Zemlja zemljo koplje; kaj je to?
- 17) Meso raženj, a na ražnji zlata pečenka?

Slovsstvene novice.

* Podučno berilo za mladost. Spisali slovenski učitelji. V Ljubljani 1879. Založilo slovensko učiteljsko društvo. — Tako je naslov knjižici, ki obseza na 70 stranéh različne stvari o človeških lastnostih in o vesoljnem svetu; obsega tudi dokaj poučnega gradiva iz prirodopisja, živalstva, rastlinstva, rudstva in naravoslovja. Posebno zanimivi so sestavki o vodi, glasu, gorkoti, svetlobi, magnetu in elektriki. — Knjižica se dobiva pri slovenskem učiteljskem društvu, in tudi v katolskeji knjigotržnici v Ljubljani po 15 kr. zvezek.

* Narodne pripovedke. Sabrao i priredio za mladež Mijat Stojanović. Na svitlo dal hrvatski pedagogijsko — književni zbor. V Zagrebu 1879. — Tako se zove mična knjižica v 8°, ki obsega na 166 stranéh 29 zelo zanimivih narodnih pripovedek za hrvatsko mladino. Jezik je našemu slovenskemu jako podoben ter razumljiv, zatorej priporočamo to lično knjižico tudi našej slovenskej mladini, katera zna ali se pa uči hrvaščine. — Dobro bi bilo, da bi tudi pri nas kdo nabral narodne pripovedke, mladini primerne, in jih izdal v posebnej knjižici. Cena knjižici je trdo vezanej 50 kr., z zlatovezom 60 kr.

Trdo vezani „Vrtci“ od poprejšnjih let se še dobé po naslednjej ceni:

Vrtec od 1874. leta za 1 gld.	80 kr.
Vrtec „ 1875. „ „ 2 „ — „	
Vrtec „ 1876. „ „ 2 „ — „	
Vrtec „ 1877. „ „ 2 „ 20 „	
Vrtec „ 1878. „ „ 2 „ 60 „	
„Vrtca“ od 1871. 1872. in 1873. leta	nemamo več.

Gledališke igre za slovensko mladino.

Prvi zvezek, obsežajóć igro: „Star vojak in njegova rejenka,“ dobiva se za 18 kr.

Uredništvo „Vrtčevo“.

Prošnja. Ker se tekoče leto užé bliža svojemu koncu, obnavljamo še jedenkrat svojo najuljudnejšo prošnjo, da bi nam óni čast. gg. naročniki, kateri nam še kaj dolgujejo, poslali zaostalo naročnino. Zdaj je vendar užé čas da se poravná dolg, ko ima užé vsak naročnik 11 „Vrtčevih“ brojev v roci.

Uredništvo „Vrtčevo.“

Lingarjevo ulico štev. 1.